

Onko iso osa rikoksista jäämässä rangaistuksetta?

valtakunnansyyttäjä Raija Toiviainen

Piilorikollisuus

Esitutkintaviranomaisen tietoon tullut rikos on kirjattava.

- Esitutkintaviranomainen voi siirtää esitutkinnan aloittamisen myöhempään ajankohtaan tai keskeyttää tutkinnan.

Esitutkintapakko

Syytepakko

Poikkeukset

- esitutkinnan rajoittaminen
- syyttämättäjättäminen.

Syyttäjä on velvollinen tekemään SJP:n, ja esitutkinnan rajoittamispäätöksen, jos lainmukaiset edellytykset ovat olemassa.

Tällainen päätös tehdään, jos teko

- ei ole rikos
- ei ole syyteoikeutta
- syyteoikeus on vanhentunut.

Syyttäjä voi käyttää myös harkinnanvaraista perustetta jättää syyte nostamatta tai rajoittaa tutkintaa.

Tämä edellyttää laissa säädettyä erityistä perustetta.

Toimenpiteistä luopumisen edellytykset ovat kriminaalipoliittisesti hyvin punnittuja:

- vähäisyys
- nuoruus
- kohtuus
- konkurenssi
- ei näyttöä
- kustannusperuste
- tunnustamisperuste.

Kehityksen taustalla

- koko rikosasian käsittelyketjun voimavarojen säästäminen
- kriminaalipoliittiset perusteet: millaisissa tapauksissa rikokseen liittyvä yleinen tai yksityinen etu välttämättä vaatii tekijän tuomitsemista

Valtakunnansyyttäjän ohjeet

Yksi vks:n tehtävistä on syyttäjän toiminnan oikeudellisen laadun ja yhdenmukaisuuden edistäminen.

Vks on antanut ohjeita sekä esitutkinnan rajoittamisesta että syyttämättäjättämisestä.

Trendit (10 viim. vuoden aikana)

- Esitutinnan rajoittamiset lisääntyneet tuntuvasti
- Syyttämättäjättämispäätöksissä ei suuria muutoksia
- Saapuneiden asioiden määrässä ei suuria muutoksia
- Vaativien rikosasioiden määrä kasvanut selvästi
- Syytteiden määrä vähentynyt merkittävästi.

Trendin valossa syyttäjän toiminta on muuttunut toimenpiteistä luopumista suosivaksi voimakkaammin kuin mitä rikollisuustilanteen voidaan katsoa muuttuneen.

Rajoittamispäätösten kohteena on tyypillisesti massarikostyyppisiä juttuja, n. 20 000/vuosi.

Saapuneita asioita on 85 000–90 000 juttua / vuosi.

Rajoittamispäätösten kohteena olevat teot kohdistuvat tyypillisesti tavan kansalaisiin.

Rikosoikeudellisen järjestelmän tarkoitus

Mitä, jos sääntöjen rikkomisesta ei
seuraa mitään?

Mitä pitäisi tehdä?

- riittävät resurssit
- toiminnan kehittäminen
 - keskittäminen
 - asiantuntemus
 - toiminnan arvostus

= syyttäjälaitoksessa nopeasti käsiteltävien asioiden erityisjärjestely

- seuranta ja valvonta

Mitä tästä seuraa?

-> kansalaisten oikeusturva
paranee ja varmistetaan
yhdenmukainen
ratkaisutoiminta.